

Leerkrachthandleiding Plus (start) Informatief

Les 1 - 15: 'Spionage'

Inhoudsopgave

Overzicht 'Spionage' – Lars Bové.....	5
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5.....	6
Les 1.....	8
Les 2.....	12
Les 3.....	14
Les 4.....	16
Les 5.....	18
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10.....	21
Les 6.....	22
Les 7.....	26
Les 8.....	28
Les 9.....	30
Les 10.....	32
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 11-15.....	35
Les 11.....	36
Les 12.....	40
Les 13.....	42
Les 14.....	44
Les 15.....	46
Antwoorden teamboekje	49
Antwoorden toetsen	59

Overzicht 'Spionage' – Lars Bové

Les	1-5	6-10	11-15
Bladzijde	5 t/m 55	56 t/m 109	110 t/m 150
Woorden van de week	bekokstoven doorspekken bij de kraag vatten (uitdr.)	thermisch(e) met lede ogen aanzien (uitdr.) defensie	bij de neus nemen (uitdr.) de nuance zinde (ww)
Lezen en team-opdrachten	<p>Woorden van de week: Betekenenissen opzoeken in het (spreek)-woordenboek. Teamwoordenboek aanvullen.</p> <p>Lezen: <u>Samenvatten</u> - Samenvatting schrijven over James Bond. - Tips geven aan het Onderzoekersteam bij hun samenvatting over de MI6. - Samenvatting schrijven over de CIA.</p> <p><u>Verhelderen</u> - Wat een diplomaat is en wat hij doet.</p>	<p>Woorden van de week: Betekenenissen opzoeken in het (spreek)woordenboek. Teamwoordenboek aanvullen.</p> <p>Lezen: <u>Verhelderen</u> Samenwerking beoordelen in het Onderzoekersteam over het woord 'supertelers'.</p> <p><u>Vraag & antwoord</u> Uitleggen wat elektromagnetische golven zijn.</p> <p><u>Samenvatten</u> - Operatie Argo - AIVD</p> <p><u>Verhelderen</u> In eigen woorden uitleggen wat de schrijver bedoelt met: 'De toverbal was na jaren kauwen eindelijk ingeslikt.'</p>	<p>Woorden van de week: Betekenenissen opzoeken in het (spreek)woordenboek. Teamwoordenboek aanvullen.</p> <p>Lezen: <u>Vraag & antwoord</u> - Uitleggen waarom spionnen hun tipgever 'Effectbal' noemden. - Zelf een opzoek- en nadenkvraag bedenken. - Twee voorbeelden geven van het nut van codebrekers in de oorlog. - Zelf codes ontcijferen en het proces beschrijven. - De taken van de marine vroeger (tijdens de oorlog) en nu omschrijven.</p> <p><u>Verhelderen</u> In eigen woorden uitleggen wat de schrijver bedoelt met 'kat-en-muisspel'</p>
Toets-opdrachten*	<p>Begrijpend lezen: 3 meerkeuzevragen 2 open vragen</p> <p>Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen</p>	<p>Begrijpend lezen: 3 meerkeuzevragen 2 open vragen</p> <p>Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen</p>	<p>Begrijpend lezen: 3 meerkeuzevragen 2 open vragen</p> <p>Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen</p>
Schrijf-opdrachten	Vrij schrijven: Een geheime boodschap met onzichtbare inkt.	Vrij schrijven: Een sollicitatiebrief schrijven.	Betoog: Wel of niet toestaan: bespioneren gewone burgers.

***Toets:** Op de vierde dag wordt de toets afgenomen. De toets kent twee onderdelen: begrijpend lezen en woordenschat. De leerlingen maken de toets individueel en de toets wordt daarna gelijk nabesproken. Als meerdere leerlingen het verkeerde antwoord gekozen hebben, is het van belang om de denkstappen nog eens hardop voor te doen en in de week erna extra aandacht aan te besteden via modeling.

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5

'Spionage' – Lars Bové

Hoe kreeg James Bond de codenaam '007'? Welke gadgets en af luisterapparatuur gebruiken spionnen? Wat hebben honden, duiven, vissen en dolfijnen te maken met spionage? Speurden geheime agenten van de CIA naar vliegende schotels? Ontdek alles over geheime diensten, spiondieren, wapens en gadgets, codetaal, speciale missies, cyberspionage en nog véél meer! *Let op: in dit boek wordt veel geschreven over oorlogen. Houd rekening met het welbevinden van vluchtelingleerlingen.*

De lesdoelen van les 1-5:

'Spionage' – Lars Bové Bladzijde 7 t/m 55	
Informatief: (spionage/ geheime diensten)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen aangeven wat het belang van geheime diensten zijn. - De leerlingen leren over de verschillende geheime diensten, speciale missies, de spionnen van vroeger, codetaal, spiondieren, wapens, gadgets en cyberspionage.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van woorden in het woordenboek opzoeken. - De leerlingen kunnen aangeven wat de overeenkomsten en verschillen zijn tussen 'bekokstoven' en 'samenzweren'. - De leerlingen kunnen in eigen woorden aangeven wat de uitdrukking 'bij de kraag vatten' betekent. - De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.
Lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen op basis van de voor- en achterkant voorspellen wat voor soort boek 'Spionage' is en wat het schrijfdoeel van de auteur is. - De leerlingen kunnen een samenvatting schrijven van wie James Bond is en wat hij deed. - De leerlingen kunnen tips en een top geven aan het Onderzoekersteam n.a.v. hun samenvatting over de MI6. - De leerlingen kunnen een samenvatting schrijven van wat de CIA is en wat zij doen. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat een diplomaat is en doet.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een geheime boodschap met onzichtbare inkt schrijven.

Voorbereiding (voorafgaand aan les 1-5):

- Stel teams samen en bepaal de maatjes.
- Zet het digibordschema 'Spionage' les 1-5* klaar.
- Hang de woordmuur op.
- Leg de teambakken klaar met daarin de leesboeken, de teamboekjes, memo's en de spiekbrieven.
- Leg een kist/doos klaar die kan dienen als schatkist voor de woordbonnen.
- Leg een beker klaar met daarin de lollystokjes waarop de namen van de leerlingen staan.
- Leg voldoende woordbonnen klaar.
- Leg nieuwe mappen klaar voor nieuwe teamwoordenboeken.
- Leg per team voldoende studiewijzers* klaar om het teamwoordenboek aan te vullen.
- Leg (spreek)woordenboeken klaar (teamopdrachten).
- Leg per team 1x de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden' klaar*.
- Leg de kaart 'voorspellen met de dobbelsteen' en een dobbelsteen voor elk team klaar (les 1).
- Leg voor elk team een A3 poster klaar (les 1).
- Leg alle materialen klaar die nodig zijn voor de schrijfofdracht (zie les 5).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week
1.	bekokstoven
2.	doorspekken
3.	bij de kraag vatten (uitdr.)

Blz.	Betekenis
15	<i>Stiekem en in het geheim iets regelen.</i>
28	<i>Het rijkelijk toevoegen van iets.</i>
38	<i>Iemand staande houden.</i>

Les 1

Samenwerk vaardigheid:

- Door de teams te bepalen.

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen op basis van de voor- en achterkant voorspellen wat voor soort boek 'Spionage' is.
- De leerlingen kunnen aan de hand van de tekst en de eigen ervaringen de inhoud van het boek voorspellen.

Materialen:

- 'Spionage', blz. 5 t/m 21
- Groepsvormingsactiviteit, nr. 7 en nr. 18
- Werkblad 3 (groepsvormingsactiviteiten*) gekopieerd en de kaartjes uitgeknipt
- A3 per team voor teamposter
- beker met lollystokjes (met alle namen van de leerlingen)
- per team de voorspelkaart en een dobbelsteen
- teamboekje
- teamwoordenboek
- woordmuur

INTRODUCTIE

"Vandaag starten we met Success for All op het plusniveau. Sommige onderdelen zijn nieuw en sommigen zijn hetzelfde als vorig jaar/de vorige periode, zoals de teamopdrachten. Natuurlijk gaan we vandaag starten met een nieuw boek. Voordat we met het boek beginnen, gaan we nieuwe teams vormen. Dit doen we door een spel te spelen."

Zie Groepsvormingsactiviteiten, nr. 7: 'Kruip in de rol'

TEAMNAAM EN TEAMBOEKJE

Zie Groepsvormingsactiviteiten, nr. 18: 'In de cirkel'

1. Uitleg. "Overleg in je team wat het leukste is wat je de afgelopen maand gedaan hebt. Misschien heb je een bijzonder plekje bezocht of een heel leuk spel gespeeld. Schrijf of teken dat in jouw hoekje van de poster. Kijk of er ook iets is wat je allemaal gedaan hebt, misschien zijn jullie allemaal wel een keer heerlijk uit eten geweest of hebben jullie een toffe film gezien. Dat kun je dan gebruiken voor je teamnaam (en je teamyell). Het kan zijn dat we niet alle vier/vijf een gemeenschappelijke activiteit hebben ondernomen. Maar als mijn teamleden en ik allemaal Formule 1 interessant vinden, kunnen wij ons team het 'Max Verstappen-team' noemen. Het is belangrijk dat jullie naar iets op zoek gaan wat jullie allemaal met elkaar gemeen hebben. Voordat we gaan overleggen, gaan we eerst afspreken hoe we dat gaan doen. Wie weet nog met welke stem je gaat overleggen?" **DDU. Geef kort tijd om na te denken te overleggen met maatje en geef dan een beurt.** "Je overlegt met je overlegstem of fluisterstem. Een overlegstem is een zachte stem, je maatje en je team kunnen je stem dan horen, maar de rest van de klas niet. We spreken af dat we om de beurt praten en we zorgen ervoor dat iedereen aan de beurt komt. Als iedereen de beurt heeft gehad, ga je nadenken over wat jullie allemaal hetzelfde hebben en dat schrijf je dan in het midden. Maak er een cirkel omheen. Als er iets is wat jij alleen gedaan hebt en je teamleden niet dan schrijf je dat in je eigen hoek (cirkel). Voor het bedenken van jullie teamnaam en yell kijk je goed naar wat in de middelste cirkel staat, dat helpt bij het bedenken van een echte teamnaam."

DDU

tip tijd

Kijk of de opdracht goed begrepen wordt en stuur bij als dat nodig is.
20 minuten

///

2. Bespreken van de teamnamen. Geef van elk team een leerling de beurt (b.v. met lollystokjes of nummers) om de naam te zeggen en hoe ze daarop gekomen zijn, waardeer de originaliteit en of het een echte teamnaam is.

3. Schrijver van de dag/week. “Overleg wie van jullie de schrijver van de dag/week wordt. Die schrijft deze dag/week de punten in het teamboekje bij week 1 (les 1-5) en hij of zij noteert straks ook alle teamantwoorden in het teamboekje.”

4. Teamlijst. “In jullie teamboekje ligt een teamboekje met daarin een teamlijst. Deze vinden jullie na de taakbrief van elke week. Op de teamlijst noteert de schrijver de punten die het team verdient als er goed samengewerkt wordt. Iedere week bepalen jullie per team aan welke vaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van week 1.”

5. Taakverdeling. “Nieuw in de plusversie van Success for All is het formulier ‘Taakverdeling’. De opdrachten in de plusversie worden steeds uitgebreider. Vaak moeten jullie langer nadenken over een opdracht of moeten jullie meerdere opdrachten maken op één dag. Het is dan handig om de taken te verdelen. Tijdens het lezen plakt het ene teamlid bijvoorbeeld alleen memo’s op aanwijzingen die helpen om het antwoord geven op een onderdeel van een vraag, en het andere teamlid let op aanwijzingen om een ander deel van de vraag te beantwoorden. Zo werk je wel samen aan een opdracht, maar verdeel je de verantwoordelijkheden. Daarbij is het natuurlijk wel belangrijk dat jullie dit uiteindelijk samenbrengen tot één antwoord en dat iedereen ook weet wat het uiteindelijke antwoord is en weet hoe jullie tot de antwoorden gekomen zijn. Nadat jullie tijdens les 2 de opdrachten van de week goed hebben doorgelezen overleggen jullie wie wat gaat doen en de schrijver van de dag/week noteert dit op het formulier. Het is dus nog wel steeds de bedoeling dat er veel overlegd gaat worden voordat de antwoorden in het teamboekje geschreven worden.”

///

6. Afronding. “Elk team krijgt van mij (10) punten voor ‘Maak de opdracht af’ omdat het elk team gelukt is een echte teamnaam te bedenken en een samenwerkingvaardigheid te bepalen. Aan het einde van de les mag ieder team de punten optellen en tijdens les 5 beslissen we wat de beloning wordt voor het team van de week.”

VOORSPELLEN EN DOEL VAN DE SCHRIJVER

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de voor- en achterkant voorspellen waar het boek over gaat en wat het schrijfdoel van de auteur is.

DDU

1. Uitleg. “Het boek waar we vandaag mee gaan beginnen heet ‘Spionage’. De titel geeft al veel weg. Er onder staat: ‘Van geheime codetaal tot vergiftigde tandpasta.’ Waar denk je als eerst aan bij het woord ‘Spionage’?” **DDU.**

2. Opdracht. “Ieder team gooit met de dobbelsteen en kijkt op de kaart (informatief) welke opdracht bij het aantal ogen van de dobbelsteen hoort. Bekijk de voor- en achterkant van het boek en kijk of je aanwijzingen kunt vinden waar dit boek over gaat. Overleg wat jullie teamantwoord is. Zorg ervoor dat iedereen dat teamantwoord kan geven. Als je klaar bent, kun je nog eens met de dobbelsteen gooien en een volgende vraag gaan opzoeken in het boek.”

GH

Geef tijd om te bladeren in het boek, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en schrijf de belangrijkste voorspellingen op en waardeer de antwoorden met punten. “We gaan na les 5 kijken wat we goed voorspeld hebben en wat toch anders is dan dat we nu denken.”

///

DDU

3. Schrijversdoel. “De schrijver heeft het boek geschreven met een bepaald doel, wat wil de schrijver met dit boek bereiken denk je?” **DDU.** “Dit boek is vooral geschreven om de lezer te informeren, om de lezer iets te leren. Daarnaast heeft de schrijver ervoor gekozen om je ook te vermaken met waargebeurde verhalen. Dit zullen we verderop in het boek ontdekken. Een leuke manier om iets nieuws te leren dus.”

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken en de leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- GH** **1. Modeling.** “In het teamboekje zie je bij de taakbrief van les 1-5 een deel van de woorden van de week al staan. Ik schrijf het eerste woord van de week op de woordmuur: ‘bekokstoven.’ Ik ken de betekenis van het woord niet precies, maar ik moet wel denken aan een ‘kok’ of ‘stoven’. Mijn moeder vroeg vroeger wel eens: ‘Wat zijn jullie daar aan het bekokstoven?’. Bespreek met je maatje/team wat jij denkt dat dit woord betekent. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje/teamlid zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben.” **Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje/nummer wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) het actief luistergedrag en leg uit dat het team daarom de punten krijgt. Noteer de suggesties op de woordmuur.**
- tip** *Lees met de leerlingen de tekst over dit woord: <https://deverhalenbekokstover.nl/bekokstoven/>*
- tip** **2. Opdracht.** “Bij de teamopdrachten moeten jullie van het woord ‘doorspekken’ de betekenis opzoeken in het woordenboek. Bij het woord ‘bekokstoven’ moeten jullie de studiewijzer ‘cirkels van verschil en overeenkomst’ gebruiken en ook vullen jullie een studiewijzer in die past bij de uitdrukking ‘bij de kraag vatten’. Net als bij E7 vullen jullie de woorden van de week verder aan door voor zes woorden een studiewijzer in te vullen en zo jullie eigen teamwoordenboek aan te leggen. Je kunt altijd de studiewijzer ‘woord en betekenis’ gebruiken, maar als er een andere studiewijzer is die beter bij het woord past, dan mogen jullie deze natuurlijk ook gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan de studiewijzers ‘synoniemen’, ‘hoort bij, want...’, of ‘mijn beroep is...’”
- tip** *Laat de verschillende studiewijzers zien op het digibord en noem eventueel voorbeelden.*
“Als ik straks ga voorlezen kunnen jullie memo’s plakken op woorden waarvan je de betekenis niet kent. Daarom is het handig dat je meeleest. Vervolgens overleg je met het team welke woorden jullie het meest relevant vinden voor het teamwoordenboek. Probeer zo veel mogelijk verschillende woorden te vinden. Zelfstandig naamwoorden, bijvoeglijk naamwoorden, bijwoorden, maar denk bijvoorbeeld ook aan begrippen die vallen onder figuurlijk taalgebruik. Tijdens les 2 en 3 kunnen jullie de studiewijzers invullen en de andere opdrachten maken die horen bij de woorden van de week.”

VOORLEZEN

- tip** **1. Voorlezen: bladzijde 5 t/m 21.**
Sta stil bij het feit dat Lars Bové een Vlaamse schrijver is. Sommige woorden en uitdrukkingen zijn voor ons minder bekend of worden helemaal niet gebruikt in Nederland, zoals ‘job’ of ‘(een aanval) op til’ (betekenis: het gebeurt binnenkort). Verderop in het boek wordt er meerdere keren de uitdrukking ‘op de rooster’ gebruikt. De Nederlandse versie voor deze uitdrukking is ‘aan de tand voelen’.
- tijd** *Sta eventueel stil bij woorden waarvan de betekenis mogelijk niet bekend is bij de leerlingen (door te modelleren). Op die woorden kunnen de leerlingen een memo bij plakken tijdens het lezen. Voorbeelden van woorden voor het in het teamwoordenboek zijn ‘overmoedig’ (blz. 15) en/of ‘ontfutselen’ (blz. 19).*
10 minuten

AFRONDING

- GH** **1. Woordmuur.** Schrijf de overige woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden.
- /// GH** **Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten. Bespreek met de leerlingen of ze woorden tegen zijn gekomen die een betekenis hebben die anders is dan in het**

terugblik	<p>woordenboek omschreven staat. Stimuleer de discussie waarom dit mogelijk zo is (het wordt letterlijk/figuurlijk gebruikt, het gaat om een andere betekenis, etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> - nieuwe teams en samenwerkvaardigheid - voorspellen - woorden van de week - voorlezen - punten en feedback
vooruitblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten
spel	Brain Game naar keuze

Les 2

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen een samenvatting schrijven over wie James Bond is en wat hij deed.
- De leerlingen kunnen tips en een top geven aan het Onderzoekersteam n.a.v. hun samenvatting over de MI6.

Materialen:

- 'Spionage', blz. 22 t/m 30
- teamboekje, les 1-5
- voor ieder team een mapje dat kan dienen als teamwoordenboek
- per team 1x de studiewijzer 'cirkels van verschil en overeenkomst'
- per team 1x de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden'
- spiekbrieven 'samenvatten'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- teamopdrachten

vooruitblik

- woorden van de week
- teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen, aangeven wat de overeenkomsten en verschillen zijn tussen 'bekokstoven' en 'samenzweren' en kunnen in eigen woorden aangeven wat de uitdrukking 'bij de kraag vatten' betekent.

1. Uitleg. "Tijdens les 1 hebben we de eerste woorden op de woordmuur geschreven. Let vandaag weer goed op of je woorden tegenkomt die jullie willen gebruiken voor je teamwoordenboek en waarmee we de woordmuur kunnen aanvullen."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen een samenvatting schrijven over wie James Bond is en wat hij deed en kunnen tips geven aan het Onderzoekersteam n.a.v. hun samenvatting over de MI6.

GH

1. Leesdoel. "Vandaag gaan we starten met de teamopdrachten. Jullie zouden kunnen beginnen met de opdrachten die horen bij de woorden van de week. Maar jullie kunnen ook beginnen met de opdrachten die horen bij het begrijpend lezen-deel. In dit boek staan veel begrippen die je vast nog vaker gaat tegenkomen, bijvoorbeeld in het journaal. Dan heb ik het over woorden als 'de CIA' of 'inlichtingendienst.' Ook hebben jullie vast al wel eens gehoord over James Bond. Misschien heb je een keer een trailer van een film gezien, of het James Bond-spel gespeeld in de gymzaal. Wat weten jullie al van James Bond?" **GH. Geef tijd voor overleg en bepaal via het trekken van een lollystokje/nummer wie een beurt krijgt. Waardeer het actief luistergedrag en leg uit dat het team daarom de punten krijgt.** "Jullie gaan straks een samenvatting schrijven over James Bond. In een goede samenvatting staat alleen de belangrijkste informatie. Jullie moeten steeds overwegen of stukjes tekst belangrijk genoeg zijn, want een samenvatting wordt al snel te lang. Bespreek met elkaar of de stukjes tekst kerninformatie bevat, of dat het misschien details zijn. Jullie kunnen jezelf dan de vraag stellen: 'Als we deze informatie weg zouden laten, zou de samenvatting dan nog volledig zijn?' Nieuw (indien dit het eerste startboek van Plus is) is de opdracht met het Onderzoekersteam. Dit is een fictief team die – net als jullie – de teamopdrachten maken die bij dit boek horen. Het team bestaat uit Arif, Mees, Noor en Sem. Ze hebben zichzelf het Onderzoekersteam genoemd omdat ze allemaal nieuwsgierig zijn aangelegd en graag dingen onderzoeken. Het Onder-

zoekersteam doet altijd erg zijn best, maar er gaan ook wel eens dingen mis. Dan vinden ze iets moeilijk, of hebben ze iets niet helemaal goed begrepen. In het teamboekje zie je dat het Onderzoekersteam een samenvatting heeft geschreven over de MI6. Dit hebben ze best goed gedaan, maar er zouden nog dingen anders of beter kunnen. Op welke manier kunnen jullie dit team het best voorzien van tips en tops?”

2. Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten. “Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Schrijf de taakverdeling op en houd elkaar goed op de hoogte. Na het lezen vergelijk je de memo’s met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten.”

3. Zelfstandig lezen: blz. 22 t/m 30, memo’s plakken op aanwijzingen die kunnen helpen bij het samenvatten.

tijd
klaar

10 minuten

woorden van de week

4. Maatjeswerk: memo’s vergelijken en aan elkaar uitleggen waarom dit een belangrijke aanwijzing is.

tijd
klaar

10 minuten

duolezen: blz. 28 t/m 30

5. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.

tijd
GH

20 minuten

6. Groep. Laat de teams hun samenvatting over James Bond voorlezen. Laat andere teams tops geven. Vraag een aantal teams hun tips te delen aan het Onderzoekersteam. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

///

AFRONDING

GH

1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.

GH

2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden. Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.

///

terugblik

- woorden van de week
- teamopdrachten
- punten en feedback

voorblik

- woorden van de week
- teamopdrachten

Les 3

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen een samenvatting schrijven over wat de CIA is en wat zij doen.
 - De leerlingen kunnen uitleggen wat een diplomaat is en wat hij/zij doet.

- Materialen:**
- 'Spionage', blz. 31 t/m 39
 - teamboekje, les 1-5
 - spiekbrieven 'verhelderen' en 'samenvatten'
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg. "De afgelopen lessen hebben we de woordmuur aangevuld met een aantal nieuwe woorden. Vandaag maken we de woordmuur compleet. Een deel van de woorden staat al vast, maar de laatste woorden kiezen jullie zelf. Let tijdens het lezen dus weer goed op welke woorden jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen een samenvatting schrijven over de CIA en uitleggen wat een diplomaat is en doet.

GH

1. Opdrachten. "Vandaag lezen we over de CIA. Ik heb daar wel vaker over gehoord in het nieuws. Wat denken jullie wat de CIA is en doet?" **GH.**

"Vandaag gaan jullie een samenvatting schrijven over de CIA. Tijdens les 2 heb je al een samenvatting gelezen van het Onderzoekersteam. Zij vonden het best lastig om de samenvatting kort te houden en alleen de hoofdzaken te benoemen. Tijdens het lezen plak je memo's op stukjes tekst waarvan jij denkt dat het belangrijk is. Bespreek na het lezen met elkaar of de stukjes tekst kerninformatie bevat, of dat het misschien details zijn die weggelaten kunnen worden. In de tekst die jullie vandaag gaan lezen, lezen jullie ook een paar keer het woord 'diplomaat'. Dit woord gaan jullie straks verhelderen."

tip

Laat de leerlingen voorspellen wat een 'diplomaat' is d.m.v. GH.

"Plak memo's als je meer informatie leest over een diplomaat. Jullie mogen ook het internet gebruiken bij deze opdracht. Houd elkaar goed op de hoogte van wat je hebt gedaan. Iedereen moet straks weten wat het antwoord is. Na het werken aan de teamopdrachten gaan we bespreken hoe dit is gegaan."

2. Zelfstandig lezen: blz. 31 t/m 39, memo's plakken bij aanwijzingen die helpen om de samenvatting te schrijven of om de vraag te beantwoorden.

tijd

10 minuten

klaar

woorden van de week

3. Maatjeswerk: memo's vergelijken en aan elkaar uitleggen waarom dit (een) belangrijke informatie/aanwijzing is.

tijd

10 minuten

klaar

duolezen: blz. 38 en 39

4. Team. Uitvoeren van de teamopdrachten.

tijd

10 minuten

GH

5. Groep. Laat de teams hun samenvatting over de CIA voorlezen. Laat andere teams tops geven. Verhelder samen het woord 'diplomaat'. Stimuleer de leerlingen om de antwoorden

te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Vraag welke internetsites de leerlingen eventueel gebruikt hebben en of dit betrouwbare informatie is.

///

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH 1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.

GH 2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams met welke woorden ze de woordmuur compleet willen maken. Zorg dat de woordmuur vandaag volledig ingevuld is. Waardeer antwoorden die de teams geven met gebruik van argumenten met punten.

///

terugblik

- teamopdrachten
- woorden van de week
- punten en feedback

vooruitblik

- toets
- introductie schrijfofopdracht

spel Brain Game naar keuze

Les 4

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Spionage', blz. 40 t/m 47
- toetsboekje, week 1 (les 4)
- antwoordblad ABCD met wasknijper
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - teamopdrachten
- woorden van de week

vooruitblik - toets
- voorbereiding op de schrijfopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan met het teamboekje of met de woordmuur.
tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 40 t/m 47 en maken van de toetsvragen.
tijd 30 minuten
klaar memo's plakken, woorden van de week afmaken, stillezen
4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag voorgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**
→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoets.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een geheime boodschap opschrijven met onzichtbare inkt.

1. Ophalen van kennis. "Volgende week gaan we lezen over speciale spionnengadgets. Spionnen mogen natuurlijk nooit betrappt worden! Welke geheime gadgets kennen jullie?"
DDU **DDU. Geef kort tijd om na te denken te overleggen met maatje en geef dan een beurt.**
2. Opdracht. "Tijdens les 5 gaan jullie in tweetallen, dus met je maatje, een geheime boodschap verzinnen. In deze geheime boodschap moet een opdracht staan voor het andere maatjesduo in het team. Als het andere maatjesduo deze boodschap weet te ontcijferen en de opdracht goed weet uit te voeren, dan is jullie opdracht geslaagd en zijn jullie op weg om zelf ook een goede spion te worden!"
tijd 10 minuten

klaar volg stap 1 en 2 van de afvinklijst uit het teamboekje
/// **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**

AFRONDING

terugblik

- toets
- voorspellen
- voorbereiding op de schrijfpdracht
- punten en feedback

vooruitblik

- afmaken teamopdrachten
- schrijfpdracht
- terugblik op de voorspelling
- inleveren van teamwoordenboek
- team van de week

spel **Brain Game naar keuze**

Les 5

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een geheime boodschap opschrijven met onzichtbare inkt.

Materialen: - 'Spionage', blz. 48 t/m 55
- teamboekje, les 1-5
- per maatje(!): een halve citroen, een schaalpje, een wit papier, wattenstaafjes.

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding op schrijfofdracht

vooruitblik - afmaken teamopdrachten
- schrijfofdracht
- terugblik op de voorspelling
- inleveren teamboekjes en teamwoordenboek
- team van de week

TEAMOPDRACHTEN: GEHEIME BOODSCHAP

Doel: De leerlingen kunnen een geheime boodschap opschrijven met onzichtbare inkt.

tip 1. **Zelfstandig lezen/voorlezen: blz. 48 t/m 55.**
2. **Opdracht.** "Tijdens les 4 heb ik jullie al uitgelegd wat de bedoeling is van de schrijfofdracht. Jullie werken vandaag samen met je maatje. Bedenkt een geheime boodschap en schrijf deze met onzichtbare inkt op het papier. De boodschap moet een opdracht zijn die het andere maatjesduo binnen jullie team moet uitvoeren. Maak de opdracht niet te groot. Kijk voor voorbeelden in het teamboekje."

tijd 30 minuten
klaar de boodschap versieren
/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

3. **Presenteren van de opdrachten.** "Vertel kort wat de geheime boodschap was en hoe jullie de opdracht uitgevoerd hebben. Overleg hoe jullie dat gaan doen en zorg ervoor dat iedereen antwoord kan geven op vragen van de groep." **Laat de maatjes de geheime boodschap presenteren. Laat de groep vragen stellen en Tips & Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week. De schrijver van de dag/week schrijft deze op in de taakbrief van komende week.**

tijd 10 minuten
/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

tip Noteer in welke mate het de teams gelukt is om aan de eisen van de schrijfofdracht te voldoen.

TERUGBLIK OP VOORSPELLEN

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ze opgedaan hebben de voorspellingen beoordelen en aanvullen.

1. **Uitleg.** "We zijn nu vijf lessen bezig met het boek 'Spionage'. Met de dobbelsteen hebben we allerlei voorspellingen gedaan over het boek. Vandaag gaan we kijken of we het nog steeds eens zijn met onze voorspellingen. Voorspellingen kunnen uitkomen, maar het is natuurlijk helemaal niet raar dat ze soms ook niet uitkomen. De schrijver kan je bijvoorbeeld op een verkeerd been hebben gezet."

2. **Opdracht.** "We gaan eerst kijken naar de 'voorkant'. We hebben voorspeld dat het boek gaat over (vul aan wat het antwoord van de groep was). Nu we al vijf dagen in het boek hebben gelezen weten we nu meer over de inhoud van het boek. Hebben we het juist voorspeld?"

GH **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om**
/// **het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen.** "Dan gaan we nu kijken naar de illustraties. (vul aan wat het antwoord van de groep was). Klopt dit met wat we nu gelezen en gezien

GH
///

hebben?" **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen. Ga zo alle punten van de voorspelling langs en laat de teams overleggen welke argumenten ze hebben om iets te veranderen of de voorspelling zo te laten staan.**

tip

Als leerlingen moeite hebben met het vinden van argumenten, model dan voorbeelden van argumenten op basis van aanwijzingen in het boek.

3. Afronding. "We hebben de voorspellingen aangepast met dat wat we nu weten over het boek. Maar het boek is natuurlijk nog niet uit. Volgende week gaan we kijken of we toch nog verrassende informatie hebben gelezen, die we niet verwacht hadden."

AFRONDING

1. Woorden van de week. "Deze week hebben jullie weer zelf woorden uit de tekst gehaald voor de woordmuur. Dit zijn de woorden die we in elk geval willen onthouden. Daarnaast hebben jullie zes woorden uitgekozen voor het teamwoordenboek. Dit kunnen toevallig dezelfde woorden zijn als de woorden die we samen hebben gekozen voor de woordmuur."

2. Inleveren teamwoordenboek en teamboekje. "Het teamwoordenboek en het teamboekje leveren jullie vandaag in. Als ik het heb nagekeken, kunnen jullie er nog punten voor krijgen."

3. Terugblik. "Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken." **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** "Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen."

Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als 'team van de week'. Ieder team telt de punten op. Tijdens de volgende les kunnen hier nog de punten voor de teamopdrachten en het teamwoordenboek bij komen (indien nagekeken). Het team dat dan de meeste punten heeft is het 'team van de week.'

3. Vooruitblik. "De volgende keer lezen we verder in het boek 'Spionage'."

GH
///

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10

De lesdoelen van les 6-10:

'Spionage' - Lars Bové Bladzijde 56 t/m 115	
Informatief: (spionage/ geheime diensten)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen aangeven wat het belang van geheime diensten zijn. - De leerlingen leren over de verschillende geheime diensten, speciale missies, de spionnen van vroeger, codetaal, spionieren, wapens, gadgets en cyberspionage.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in het woordenboek opzoeken. - De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen. - De leerlingen kunnen in eigen woorden aangeven wat de uitdrukking 'met lede ogen aanzien' betekent. - De leerlingen kunnen de drie krijgsmachten benoemen die bij Defensie horen.
Lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen n.a.v. de teamdiscussie in het Onderzoekersteam tips en tops geven over de samenwerking. - De leerlingen kunnen uitleggen wat elektromagnetische golven zijn. - De leerlingen kunnen 'Operatie Argo' samenvatten. - De leerlingen kunnen samenvatten wat de AIVD is en doet. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat de schrijver bedoelt met: 'De toverbal was na jaren kauwen eindelijk ingeslikt.'
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een sollicitatiebrief schrijven voor een functie als spion bij de AIVD.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 6-10):

- Kijk de opdrachten van les 1-5 na en leg de teamboekjes 'Spionage' weer klaar.
- Zet het digibordschema 'Spionage' les 6-10* klaar.
- Leg (spreek)woordenboeken klaar (teamopdrachten).
- Leg per team 1x de studiewijzer 'hoort bij... want' klaar*.
- Leg per team 1x de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden' klaar*.
- Leg per team voldoende studiewijzers* klaar om het teamwoordenboek aan te vullen.
- Hang de woordmuur op.
- Leg antwoordblad ABCD* met wasknijper klaar per leerling (les 9).
- (Per maatje) lijntjespapier (les 10).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
6.	thermisch(e)	60	<i>Alles wat te maken heeft met warmte.</i>
7.	met lede ogen aanzien (uitdr.)	72	<i>Dat je iets ziet gebeuren wat niet leuk is (en er niets aan kunnen/willen doen).</i>
8.	Defensie	78	<i>Een verzamelnaam voor de landmacht, luchtmacht en de marine samen. Zij werken voor de verdediging van ons land (het Rijk).</i>

Les 6

Samenwerk vaardigheid: - Door de teams te bepalen.

Lesdoel: - De leerlingen kunnen n.a.v. de teamdiscussie (verhelderen) in het Onderzoekersteam tips en tops geven over de samenwerking.
- De leerlingen kunnen uitleggen wat elektromagnetische golven zijn.

Materialen: - 'Spionage', blz. 56 t/m 64
- teamboekje, les 6-10
- voldoende studiewijzers om het teamwoordenboek aan te vullen
- per team 1x de studiewijzer 'hoort bij... want'
- per team 1x de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden'
- spiekbrief 'verhelderen' en 'vraag & antwoord'
- woordmuur

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

DDU **1. Terugblik.** "Vorige week hebben we het eerste deel gelezen van het boek 'Spionage.' Ook hebben we teamopdrachten gemaakt die onder andere gingen over de woorden van de week, samenvatten en verhelderen. Welke informatie is jullie het meest bijgebleven en waarom?"
DDU. "Na de afronding van de teamopdrachten hebben jullie de teamboekjes ingeleverd en heb ik de teams punten gegeven voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is deze week het team van de week en dat is geworden... (noem de naam van het team)! Applaus voor dit team."

tip **2. Vooruitblik.** "Deze week lezen we verder in het boek. We gaan lezen over de coolste gadgets die gebruikt worden en over dieren die ingezet worden bij het spioneren."
Voorspel welke gadgets en dieren er ingezet worden door spionnen.
"We gaan nu per team bepalen aan welke vaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van les 6-10."

tijd 5 minuten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken, kunnen de drie krijgsmachten van Defensie opzoeken en kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg. "In het teamboekje zie je bij de taakbrief van les 6-10 weer een woord van de week in een kolom staan. Van dit woord moeten jullie de betekenis opzoeken in het woordenboek. De woorden van de week vullen jullie verder aan door deze week voor zes woorden een studiewijzer in te vullen en zo ook je teamwoordenboek uit te breiden. Je kunt voor alle woorden de studiewijzer 'woord en betekenis' gebruiken, maar als er een andere studiewijzer is die beter bij het woord past, dan mogen jullie deze natuurlijk ook gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan de studiewijzers 'cirkels van verschil en overeenkomst', 'hoort bij, want...' of 'mijn beroep is...' Zorg dat je woorden kiest die belangrijk zijn voor het begrip van de tekst en die iedereen moeilijk vindt. Vergeet niet te noteren op welke bladzijde je de woorden gevonden hebt."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen n.a.v. de discussie in het Onderzoekersteam tips en tops geven over de samenwerking en kunnen kort uitleggen wat elektromagnetische golven zijn.

1. Leesdoel. "Deze week gaan we weer teamopdrachten maken die gaan over de woorden van de week, maar we gaan ook weer verder met de teamopdrachten die bij begrijpend lezen

DDU	horen. Deze keer gaan jullie niet het woord verhelderen, maar doet het Onderzoekersteam dat. Jullie gaan lezen hoe deze samenwerking verloopt. Daarna geven jullie tips en tops aan dit team. Ook gaan jullie op zoek naar wat elektromagnetische golven zijn. Hiervoor gaan jullie de tekst lezen, maar ook de tekst op de website van NPOkennis. En jullie mogen een filmpje kijken die op deze website staat. Formuleer hierna een antwoord. Hoe kunnen jullie ervoor zorgen dat iedereen in het team het begrijpt?" DDU. "Natuurlijk kun je vragen of iedereen snapt wat elektromagnetische golven zijn. Dan knikt waarschijnlijk iedereen. Maar vaak is het heel lastig om aan te geven als je iets niet begrijpt. Je schaamt je dan misschien. Jullie kunnen het controleren door iedereen in het team een keer het antwoord hardop te laten zeggen. Maar dat betekent alsnog niet dat iedereen het begrepen heeft. Iemand herhaalt gewoon wat de ander zegt. Zorg voor een fijne en ontspannen sfeer in het team. Op die manier wordt het makkelijker voor iemand om vragen te stellen en het aan te geven als hij of zij het niet helemaal begrijpt."
tip	<i>Vraag aan de leerlingen op welke manier ze aan een fijne sfeer in hun team kunnen werken. Bijvoorbeeld door iemand nooit uit te lachen of interesse te tonen door middel van doorvragen. Leerlingen die graag als eerst het woord nemen, kunnen andere leerlingen helpen door een keer stil te blijven en actief te luisteren naar diegene.</i>
tijd	2. Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten. <u>5 minuten</u>
tijd klaar	3. Zelfstandig lezen: blz. 56 t/m 64, memo's plakken op mogelijke aanwijzingen om de vragen te beantwoorden. <u>10 minuten</u>
tijd klaar	woorden van de week 4. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: blz. 63 en 64. <u>10 minuten</u>
tijd klaar	woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten 5. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten. <u>20 minuten</u>
GH	6. Groep. Laat de teams vertellen uit welke krijgsmachten Defensie bestaat (verhelder ze eventueel). Laat ze ook vertellen welke tips en tops ze aan het Onderzoekersteam gegeven hebben en wat elektromagnetische golven zijn. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst en op de site. Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.
/// tip	<i>Heb aandacht voor het tekstverband 'opsomming'. Op bladzijde 63 en 64 is de opsomming duidelijk, omdat er cijfers voor staan. Maar dat is niet altijd zo in een tekst. Signaalwoorden die bij een opsomming horen zijn bijvoorbeeld: 'vervolgens', 'ten eerste', 'tenslotte', enz.</i>

AFRONDING

GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
GH	2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek en op de woordmuur willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden. Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.
///	

terugblik

- samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- teamopdrachten
- punten en feedback

vooruitblik

- woorden van de week
- teamopdrachten

Les 7

Lesdoel: - De leerlingen kunnen 'Operatie Argo' samenvatten.

Materialen: - 'Spionage', blz. 65 t/m 74
- teamboekje, les 6-10
- spiekbrief 'samenvatten'
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- teamopdrachten

vooruitblik - woorden van de week
- teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg. "Tijdens les 6 hebben we de eerste zelfgekozen woorden op de woordmuur geschreven. Vandaag vullen we de woordmuur verder aan. Let ook vandaag dus goed op of je woorden tegenkomt die jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek. Als je nog niet alle woorden hebt opgezocht in het woordenboek, kun je daar vandaag mee verder."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen 'Operatie Argo' samenvatten.

DDU

1. Uitleg. "Tijdens les 6 hebben jullie tips en tops aan het Onderzoekersteam gegeven. Deze tips en tops kunnen jullie misschien zelf ook wel inzetten bij jullie eigen team. Vandaag gaan jullie een samenvatting maken. Waarom is goed kunnen samenvatten belangrijk?" **DDU.** "Als je goed kunt samenvatten laat je zien dat je de tekst hebt begrepen. Je kunt de informatie uit de tekst verbinden met wat je al weet. Daarnaast zorgt een samenvatting voor overzicht. De belangrijkste hoofdzaken staan op een rij, bijzaken worden weggelaten. Als je een samenvatting hebt gemaakt, onthoud je het beter en je kunt het gemakkelijk navertellen. Tijdens deze les lezen jullie over 'operatie Argo'. Deze operatie zat zó goed in elkaar dat er zelfs een film over gemaakt is. Het had een verhaal van James Bond kunnen zijn!"

2. Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten. "Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Schrijf de taakverdeling op en houd elkaar goed op de hoogte. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten."

tip

Als de leerlingen nog veel moeite hebben met het samenvatten, bied ze dan per team een verhaalkaart aan en model het dan nogmaals.

NB.

Het is een informatief boek, maar 'operatie Argo' wordt als een verhaal verteld. Kies hierom voor een verhaalkaart i.p.v. een ideeënboom.

tijd

5 minuten

3. Zelfstandig lezen: blz. 65 t/m 74, memo's plakken op aanwijzingen om de samenvatting te kunnen schrijven.

tijd

10 minuten

klaar

woorden van de week

4. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: blz. 72 t/m 74.

tijd

10 minuten

klaar	woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten
tijd	5. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.
GH	<u>15 minuten</u>
///	6. Groep. Laat de teams hun samenvatting voorlezen. Laat andere teams tops geven. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH	<p>1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.</p>
GH	<p>2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden. Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.</p>
///	
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten
spel	Brain Game naar keuze

Les 8

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen een samenvatting schrijven over wat de AIVD is en wat zij doen.
 - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat de schrijver bedoelt met 'De toverbal was na jaren kauwen eindelijk ingeslikt.'

- Materialen:**
- 'Spionage', blz. 75 t/m 81
 - teamboekje, les 6-10
 - spiekbrief 'samenvatten' en 'verhelderen'
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- 1. Uitleg.** "De afgelopen lessen hebben we de woordmuur aangevuld met een aantal nieuwe woorden. Vandaag maken we de woordmuur compleet. Een deel van de woorden heb ik voor jullie gekozen, maar de laatste woorden kiezen jullie weer zelf. Let tijdens het lezen dus weer goed op welke woorden jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen een samenvatting schrijven over wat de AIVD is en wat zij doen en in eigen woorden uitleggen wat de schrijver bedoelt met 'De toverbal was na jaren kauwen eindelijk ingeslikt.'

- GH**
- 1. Uitleg.** "Tijdens les 7 hebben jullie een samenvatting over 'operatie Argo' geschreven. Tijdens les 2 en 3 hebben jullie een samenvatting geschreven en gelezen over de MI6 en de CIA. Vandaag komen we weer zo'n afkorting tegen: de AIVD. Wie heeft hier wel eens over gehoord? Wat is de AIVD, denk je?" **GH.** "Vandaag gaan jullie een informatieve samenvatting schrijven over de AIVD. Schrijf alleen de belangrijkste dingen op en laat details weg. Ook vandaag mag je weer het internet gebruiken. Daarnaast gaan jullie een zin verhelderen. De zin is: 'De toverbal was na jaren kauwen eindelijk ingeslikt.' wat een rare zin. Ik snap er nu niets van. Straks plakken jullie tijdens het lezen memo's voor de samenvatting en memo's op aanwijzingen die kunnen helpen om deze zin te verhelderen. Bespreek met elkaar wie waar tijdens het lezen op gaat letten. Schrijf de taakverdeling in het teamboekje en houd elkaar goed op de hoogte van wat je hebt gedaan. Iedereen moet straks weten wat het antwoord is."

- 2. Teamopdrachten.** "Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten."

tijd 5 minuten

- 3. Zelfstandig lezen:** blz. 75 t/m 81, memo's plakken op aanwijzingen om de samenvatting te maken en de zin te verhelderen.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week, slogan AIVD (zie teamboekje) verhelderen

- 4. Maatjeswerk:** memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken.

tijd 10 minuten

klaar	duolezen: blz. 79 t/m 81, woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten
tijd	5. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.
GH	<u>15 minuten</u>
GH	6. Groep. Laat de teams hun samenvatting over de AIVD voorlezen. Bespreek eventueel wat kerninformatie is en wat details. Laat andere teams tops geven.
///	Laat de teams de aanwijzingen benoemen die ze in de tekst hebben gevonden om de zin te verhelderen. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
AFRONDING	
GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
GH	2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams met welke woorden ze de woordmuur compleet willen maken. Zorg dat de woordmuur vandaag volledig ingevuld is. Waardeer antwoorden die de teams geven met gebruik van argumenten met punten.
///	
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - introductie schrijfofdracht
spel	Brain Game naar keuze

Les 9

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Spionage', blz. 82 t/m 93
- toetsboekje, week 2 (les 9)
- antwoordblad ABCD met wasknijper
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- teamopdrachten

vooruitblik - toets
- voorbereiding op de schrijfopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan met het teamboekje of met de woordmuur.
tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 82 t/m 93 en maken van de vragen.
tijd 30 minuten
klaar woorden van de week afmaken, stillezen
4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag voorgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**
→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoets.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een sollicitatiebrief schrijven.

GH **1. Ophalen van kennis.** "Tijdens les 8 hebben we gelezen over de AIVD. Leg nog even kort uit wat de AIVD is en wat zij doen." **GH. Geef tijd voor overleg en bepaal via het trekken van een lollystokje/nummer wie een beurt krijgt. Waardeer het actief luistergedrag en leg uit dat het team daarom de punten krijgt.**
2. Opdracht. "Het is een gek idee dat er in Nederland mensen leven die stiekem een spion zijn. En dan te bedenken dat bijna 2000 mensen in Nederland dit voor hun werk doen! Hoe gaaf zou het zijn als één van jullie later een spion wordt. Om een spion te mogen worden, moet je natuurlijk solliciteren bij de AIVD. Tijdens les 10 gaan jullie leren hoe jullie een sollicitatiebrief

moeten schrijven. Vandaag kunnen jullie alvast opzoeken hoe zo'n sollicitatiebrief eruit moet komen te zien."

tip *Vraag de leerlingen d.m.v. DDU wat zij al weten over het schrijven van een sollicitatiebrief.*

tijd 10 minuten

klaar de werkgever (AIVD) onderzoeken (punt 2 van het stappenplan)

/// **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**

AFRONDING

terugblik

- toets
- voorbereiding op de schrijfpdracht
- punten en feedback

voorblik

- schrijfpdracht
- inleveren van teamwoordenboek
- team van de week

spel **Brain Game naar keuze**

Les 10

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een sollicitatiebrief schrijven.

Materialen:

- 'Spionage', blz. 94 t/m 99
- teamboekje, les 6-10
- per team/maatje: lijntjespapier
- evt. per team een kopie van het stappenplan (als de opdracht in maatjes uitgevoerd gaat worden)

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- toets
- voorbereiding op schrijfopdracht

vooruitblik

- schrijfopdracht
- inleveren teamboekjes en teamwoordenboek
- team van de week

TEAMOPDRACHTEN: SOLLICITATIEBRIEF

Doel: De leerlingen kunnen een sollicitatiebrief schrijven.

- tip** *Besprek met de leerlingen wat ze ervan vinden dat de CIA heeft geprobeerd om toestellen in de hersenen van honden te implanteren.*
- 2. Uitleg.** "Vandaag hebben jullie de tijd om de teamopdrachten af te maken, en we gaan ook aan de slag met het schrijven van een sollicitatiebrief. Overleg wie in jullie team wat gaat doen en schrijf dit op het formulier taakverdeling. Bedenk welke Tips & Tops jullie van de groep hebben gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht."
- 3. Opdracht.** "Lees in het teamboekje het stappenplan nog eens door en maak een plan. Help elkaar en maak de opdrachten helemaal af. Bedenk hoe jullie ervoor kunnen zorgen dat iedereen evenveel aandeel heeft in het schrijven van de brief."
- tip** *Om te voorkomen dat de schrijver hard aan het werk is en de andere leerlingen steeds moeten wachten, kan ervoor gekozen worden de brief in maatjes te laten schrijven. Laat het team wel samen brainstormen en samen argumenten verzinnen.*
- tijd klaar ///** 50 minuten
meer argumenten bedenken
Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
- 4. Presentatie van de brief.** "Jullie gaan nu als team de brief presenteren. Overleg hoe jullie dat gaan doen en zorg ervoor dat iedereen antwoord kan geven op vragen van de groep." **Laat de teams/een aantal maatjes de brief presenteren. Laat de groep vragen stellen en Tips & Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week. De schrijver van de dag/week schrijft deze op in de taakbrief van komende week. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") voor de volgende week.**
- tijd ///** 15 minuten
Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

1. Woorden van de week. "Deze week hebben jullie weer zelf woorden uit de tekst gehaald voor de woordmuur. Dit zijn de woorden die we in elk geval willen onthouden. Daarnaast hebben jullie zes woorden uitgekozen voor het teamwoordenboek. Dit kunnen toevallig dezelfde woorden zijn als de woorden die we samen hebben gekozen voor de woordmuur."

GH
///

2. Inleveren teamwoordenboek en teamboekje. “Het teamwoordenboek en het teamboekje leveren jullie vandaag in. Als ik het heb nagekeken, kunnen jullie er nog punten voor krijgen.”

3. Terugblik. “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.”

Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Ieder team telt de punten op. Tijdens de volgende les kunnen hier nog de punten voor de teamopdrachten en het teamwoordenboek bij komen (indien nagekeken). Het team dat dan de meeste punten heeft is het ‘team van de week.’

3. Vooruitblik. “De volgende keer lezen we verder in het boek ‘Spionage’.”

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 11-15

De lesdoelen van les 11-15:

'Spionage' - Lars Bové Bladzijde 116 t/m 183	
Informatief: (spionage/ geheime diensten)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen aangeven wat het belang van geheime diensten zijn. - De leerlingen leren over de verschillende geheime diensten, speciale missies, de spionnen van vroeger, codetaal, spionderen, wapens, gadgets en cyberspionage.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in het woordenboek opzoeken. - De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen. - De leerlingen kunnen in eigen woorden aangeven wat de uitdrukking 'bij de neus nemen' betekent. - De leerlingen kunnen betekenissen van woorden verduidelijken d.m.v. een betekenisvolle zin.
Lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen uitleggen waarom spionnen in 2003 hun tipgever 'Effectbal' noemden. - De leerlingen kunnen een zoek- en een nadenkvraag bedenken bij het hoofdstuk 'Kabaal in het hotel.' - De leerlingen kunnen twee voorbeelden geven van waarom codebrekers zo belangrijk waren tijdens verschillende oorlogen. - De leerlingen kunnen de codes uit het boek oplossen en beschrijven hoe ze dit opgelost hebben. - De leerlingen beschrijven wat de taken van de marine waren tijdens de oorlogen en wat nu de taken zijn van de marine. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat de schrijver bedoelt met 'En tijdens de Koude Oorlog speelden Amerikaanse en Russische spionnen een echt kat-en-muisspel onder water...'
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een betoog schrijven over het wel of niet mogen bespioneren van gewone burgers.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 11-15):

- Kijk de opdrachten van les 6-10 na en leg de teamboekjes 'Spionage' weer klaar.
- Zet het digibordschema 'Spionage' les 11-15* klaar.
- Leg (spreek)woordenboeken klaar (teamopdrachten).
- Leg per team 1x de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden' klaar*.
- Leg per team voldoende studiewijzers* klaar om het teamwoordenboek aan te vullen.
- Hang de woordmuur op.
- Leg antwoordblad ABCD* met wasknijper klaar per leerling (les 14).
- Per team/maatje lijntjespapier of een computer met Word (les 15).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
11.	bij de neus nemen (uitdr.)	106	<i>Iemand voor de gek houden.</i>
12.	de nuance	115	<i>Een klein verschil, kleine details geven om iets te verduidelijken.</i>
13.	zinde (zinnen, ww.)	121	<i>Behagen, een plezier doen, het naar de zin zijn.</i>

Les 11

Samenwerk vaardigheid: - Door de teams te bepalen.

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen uitleggen waarom spionnen in 2003 hun tipgever 'Effectbal' noemden.
- De leerlingen kunnen een opzoek- en een nadenkvraag bedenken bij het hoofdstuk 'Kabaal in het hotel.'

Materialen:

- 'Spionage', blz. 100 t/m 109
- teamboekje, les 11-15
- voldoende studiewijzers om het teamwoordenboek aan te vullen
- per team 1x de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden'
- spiekbrieven 'vraag & antwoord'
- woordmuur

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

1. Terugblik. "Vorige week lazen we over gadgets die spionnen gebruikten, over de rol van spionnen in oorlogen en over spionagedieren. Ook hebben jullie een sollicitatiebrief geschreven naar de AIVD. Na de afronding van de teamopdrachten hebben jullie de teamboekjes ingeleverd en heb ik de teams punten gegeven voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is deze week het team van de week en dat is geworden... (noem de naam van het team)! Applaus voor dit team."

2. Vooruitblik. "Deze week gaan we het boek over Spionage uitlezen. We gaan vooral aan de slag met de strategie 'vraag & antwoord'. Ook gaan jullie een betoog schrijven. Maar eerst bepalen we per team aan welke vaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van les 11-15."

tijd 5 minuten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken, kunnen aangeven wat de verschillen en overeenkomsten zijn tussen 'een ceremonie' en 'een ritueel' en de leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg. "In het teamboekje zie je bij de taakbrief van les 11-15 weer een deel van de woorden van de week in een kolom staan. Van twee van deze woorden schrijf je de betekenis op in het teamboekje. Bij de uitdrukking vullen jullie de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden' in. De woorden van de week vullen jullie verder aan door deze week voor zes woorden een studiewijzer in te vullen en zo ook je teamwoordenboek uit te breiden. Je kunt voor alle woorden de studiewijzer 'woord en betekenis' gebruiken, maar als er een andere studiewijzer is die beter bij het woord past, gebruik dan deze. Denk bijvoorbeeld aan de studiewijzers 'synoniemen', 'hoort bij, want...' of 'mijn beroep is...'. Zorg dat je woorden kiest die belangrijk zijn voor het begrip van de tekst en die iedereen moeilijk vindt. Vergeet niet te noteren op welke bladzijde je de woorden gevonden hebt. Hierna kiezen jullie twee woorden uit en vullen jullie teamwoordbonnen in."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen uitleggen waarom spionnen in 2003 hun tipgever 'Effectbal' noemden en kunnen een opzoek- en een nadenkvraag bedenken bij het hoofdstuk 'Kabaal in het hotel.'

1. Leesdoel. "Deze week gaan we weer teamopdrachten maken die gaan over de woorden van de week, maar we gaan ook weer verder met de teamopdrachten die bij begrijpend lezen

DDU	horen. Tijdens les 11 tot en met 13 gaan we aan de slag met de strategie 'vraag & antwoord'. Waarom is het zo handig dat je leert informatie op te zoeken in een tekst?" DDU. "Stel dat je freerunning leuk vindt. En je wilt weten of je dit iedere week ergens kunt gaan doen. Dan is het handig dat je gericht gaat zoeken, bijvoorbeeld op het internet. Je hebt de vraag al in je hoofd: 'Kan ik freerunning doen in mijn woonplaats?' Je typt de woorden 'freerunning' en '(je woonplaats)' in. Dan scan je de tekst. Je leest de titels en klikt een website aan. Vervolgens wil je weten: 'Kan ik lessen nemen? Hoe duur zijn deze lessen en wanneer worden de lessen aangeboden?' Dan ga je weer de tekst scannen en doorzoeken. Als je vaak oefent met het opzoeken van informatie, kun je deze steeds makkelijker vinden."
tip	<i>Oefen dit eventueel met de leerlingen op het digibord. Laat de leerlingen meer dagelijkse voorbeelden geven van wanneer het handig is om snel en makkelijk informatie te kunnen vinden.</i>
GH	2. Modeling. "Naast dat jullie straks op zoek gaan naar informatie, gaan jullie zelf ook vragen bedenken bij de tekst. Maar wat zijn nou goede vragen?" GH. "Bij het stellen van vragen kunnen jullie eigenlijk weinig verkeerd doen. Maar je leert er pas echt iets van als je de ander tot nadenken zet. Het is makkelijk om een opzoekvraag te beantwoorden met 'ja' of 'nee'. Dit noemen we een gesloten vraag. Deze vraagvorm is prima, maar vraag dan ook door. Vraag bijvoorbeeld eens wat de ander ervan denkt of vindt. Het is mooier om open vragen te stellen. Bij nadenkvragen is dit vaak makkelijker. Bijvoorbeeld: 'Hoe zal George Blake zich gevoeld hebben toen hij uit de gevangenis ontsnapte?'. Maar bij opzoekvragen kan dit ook. Bijvoorbeeld: 'Waarom grepen de Russen pas 11 maanden na de bouw van de tunnel in?' Kijk nog maar eens op jullie spiekbrieven voor voorbeelden. Plak tijdens het lezen memo's op stukjes tekst die kunnen helpen vragen te beantwoorden of vragen te stellen. Bespreek wie waarop gaat letten, schrijf deze taakverdeling op in het teamboekje en houd elkaar goed op de hoogte van wat je hebt gedaan. Iedereen moet straks weten wat het antwoord is."
tijd	3. Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten. <u>5 minuten</u>
tijd klaar	4. Zelfstandig lezen: blz. 100 t/m 109, memo's plakken op mogelijke aanwijzingen voor het beantwoorden of stellen van een vraag. <u>10 minuten</u> woorden van de week
tijd klaar	5. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: blz. 107 t/m 109. <u>10 minuten</u> woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten
tijd GH	6. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten. <u>20 minuten</u>
/// tip	7. Groep. Laat de teams vertellen welke aanwijzingen ze hadden gevonden om de vraag te kunnen beantwoorden. Bespreek de zelfbedachte opzoek- en nadenkvragen. Laat de andere teams de antwoorden opzoeken en geven. Laat de teams tops geven bij de zelfbedachte vragen. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten. <i>Het hoofdstuk 'Effectbal' leent zich goed om het tekstverband oorzaak-gevolg te bespreken.</i>

AFRONDING

GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
----	--

GH

///

2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek en op de woordmuur willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden. Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.

terugblik

- samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- teamopdrachten
- punten en feedback

voorblik

- woorden van de week
- teamopdrachten

Les 12

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen twee voorbeelden geven van waarom codebrekers zo belangrijk waren tijdens verschillende oorlogen.
 - De leerlingen kunnen de codes uit het boek oplossen en beschrijven hoe ze dit opgelost hebben.

- Materialen:**
- 'Spionage', blz. 110 t/m 117
 - teamboekje, les 11-15
 - spiekbrieven 'vraag & antwoord'
 - tablets/computers
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- samenwerkvaardigheid
 - woorden van de week
 - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- 1. Uitleg.** "Tijdens les 11 hebben we de eerste zelfgekozen woorden op de woordmuur geschreven. Vandaag vullen we de woordmuur verder aan. Let ook vandaag dus goed op of je woorden tegenkomt die jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek. Als je nog niet alle woorden hebt opgezocht in het woordenboek, kun je daar vandaag mee verder."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen twee voorbeelden geven van waarom codebrekers zo belangrijk waren tijdens verschillende oorlogen en ze kunnen de codes uit het boek oplossen en beschrijven hoe ze dit opgelost hebben.

- 1. Uitleg.** "Tijdens les 11 hebben jullie als team al een deel van de opdrachten gemaakt. Vandaag gaan we weer verder met de teamopdrachten. Vandaag gaan we lezen over codebrekers. Wat zijn codebrekers, denken jullie?" **GH.** "Codebrekers zijn en waren heel erg belangrijk, met name in oorlogen. Vandaag gaan jullie hier voorbeelden bij zoeken. Ook gaan jullie zelf een aantal codes oplossen. Het samenwerken is hierbij erg belangrijk." **tip** *Bekijk de samenwerkvaardigheden op de poster. Laat de leerlingen benoemen waarom het belangrijk is 'actief naar elkaar te luisteren', 'je antwoord uit te leggen', enz. Ook 'iedereen doet mee' is met name bij opdracht 4 van groot belang.*

- 2. Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten.** "Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten."

tijd 5 minuten

- 3. Zelfstandig lezen: blz. 110 t/m 117, memo's plakken op aanwijzingen om de vraag te beantwoorden.**

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week

- 4. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: blz. 114 en 115.**

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten

tijd	5. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.
GH	<u>15 minuten</u>
///	6. Groep. Laat de teams vertellen welke voorbeelden ze gevonden hebben bij de codebrekers. Heb veel aandacht voor het samenwerken bij het oplossen van de codes. Deel veel punten uit en laat de leerlingen elkaar complimenten geven.
tip	<i>Heb aandacht voor het woord Crypto/Kryptos. Ook in deze tijd komt dit woord ineens weer vaker voor (Cryptomunten/Bitcoin).</i>

AFRONDING

GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
GH	2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden. Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.
///	
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
voorblick	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten
spel	Brain Game naar keuze

Les 13

- Lesdoel:**
- De leerlingen beschrijven wat de taken van de marine waren tijdens de oorlogen en wat nu de taken zijn van de marine.
 - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat de schrijver bedoelt met 'En tijdens de Koude Oorlog speelden Amerikaanse en Russische spionnen een echt kat-en-muisspel onder water...'

- Materialen:**
- 'Spionage', blz. 118 t/m 129
 - teamboekje, les 11-15
 - tablets/computers
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
 - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- 1. Uitleg.** "De afgelopen lessen hebben we de woordmuur aangevuld met een aantal nieuwe woorden. Vandaag maken we de woordmuur compleet. Een deel van de woorden heb ik voor jullie gekozen, maar de laatste woorden kiezen jullie weer zelf. Let tijdens het lezen dus weer goed op welke woorden jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen beschrijven wat de taken van de marine waren tijdens de oorlogen en wat nu de taken zijn van de marine en leggen in eigen woorden uit wat de schrijver bedoelt met 'En tijdens de Koude Oorlog speelden Amerikaanse en Russische spionnen een echt kat-en-muisspel onder water...'.

- DDU**
- 1. Uitleg.** "Vandaag gaan jullie onderzoeken wat de marine deed tijdens oorlogen en wat de marine nu doet. In de eerste week hebben we al geleerd dat de marine één van de drie krijgsmachten is van Defensie. Welke twee andere krijgsmachten waren er ook alweer?" **DDU.** "Om het antwoord te vinden op wat de taken van de marine tijdens oorlogen waren, gaan jullie in het boek lezen. Jullie plakken memo's als je aanwijzingen leest die kunnen helpen om een antwoord te formuleren. Om uit te zoeken wat de marine nu doet, gaan jullie op zoek op het internet. Maar hoe weet je nu of de bronnen betrouwbaar zijn?"

- tip**
- Bespreek het verschil tussen betrouwbare en onbetrouwbare bronnen. Oefen eventueel welke zoektermen je kunt gebruiken om aan de juiste informatie te komen. Zie evt. de brochure-slimmer-zoeken.pdf (door SIOB, Kennisnet en Mijn Kind Online).*

- NB.**
- Houd er rekening mee dat er soldaten te zien zijn op filmpjes van Korps Mariniers op YouTube en heb aandacht voor het welbevinden van vluchtelinglerlingen.*

- 2. Teamopdrachten.** "Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten."

- tijd**
- 5 minuten

- 3. Zelfstandig lezen:** blz. 118 t/m 129, memo's plakken op aanwijzingen die helpen om de vraag te beantwoorden.

- tijd**
- 10 minuten

klaar	woorden van de week
	4. Maatjeswerk: memo's vergelijken en aanwijzingen bespreken.
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	duolezen: blz. 127 t/m 129, woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten
	5. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.
tijd	<u>15 minuten</u>
GH	6. Groep. Laat de teams vertellen wat de taken van mariniers tijdens de oorlog waren en wat de taken van mariniers nu zijn. Vraag ze ook wat de schrijver bedoelt met 'kat-en-muisspel'. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Vraag ze welke bronnen ze gebruikt hebben op het internet.
///	Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
GH	2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams met welke woorden ze de woordmuur compleet willen maken. Zorg dat de woordmuur vandaag volledig ingevuld is. Waardeer antwoorden die de teams geven met gebruik van argumenten met punten.
///	
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - introductie schrijfopdracht
spel	Brain Game naar keuze

Les 14

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Spionage', blz. 130 t/m 138
- toetsboekje, week 3 (les 14)
- antwoordblad ABCD met wasknijper
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- teamopdrachten

vooruitblik - toets
- voorbereiding op de schrijfopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan met het teamboekje of met de woordmuur.
tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 130 t/m 138 en maken van de vragen.
tijd 30 minuten
klaar woorden van de week afmaken, stillezen
4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag voorgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**
→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoets.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een betoog schrijven over het wel of niet mogen bespioneren van gewone burgers.

1. Ophalen van kennis. "Tijdens les 15 lezen we het boek uit. Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat veel spionnen goed werk hebben geleverd. Zonder spionnen hadden we de oorlogen niet kunnen winnen. Maar ook vandaag de dag werken er nog veel mensen als spion. En het bespioneren van mensen gaat met de moderne technieken van deze tijd heel anders dan vroeger. Vandaag hebben jullie gelezen over de Vijf Ogen. Spionnen uit Amerika, Engeland, Canada, Nieuw-Zeeland en Australië houden alle communicatie over de hele wereld in de gaten. Ook van gewone burgers. Maar wat vinden we daar eigenlijk van?"
2. Opdracht. "Tijdens les 15 gaan jullie een betoog schrijven. De stelling is: 'De Vijf Ogen mogen gewone burgers over de hele wereld bespioneren.' Eerst denk je er zelf over na of je

het hiermee eens bent of niet. Dan bespreek je het in het team. Leg uit waarom je het eens bent of niet. Natuurlijk kun je bij allebei voor- en tegenargumenten bedenken. Als team beslissen jullie aan welke kant jullie staan. Zo kunnen jullie een sterk betoog schrijven.”

tip

Als er tijd over is, herhaal dan het belang van signaalwoorden.

tijd

10 minuten

///

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

terugblik

- toets
- voorbereiding op de schrijfpdracht
- punten en feedback

voorblik

- schrijfpdracht
- inleveren van teamwoordenboek
- team van de week

spel

Brain Game naar keuze

Les 15

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een betoog schrijven over het wel of niet mogen bespioneren van gewone burgers.

Materialen: - 'Spionage', blz. 139 t/m 150
- teamboekje, les 11-15
- per team/maatje: lijntjespapier
- evt. per team een kopie van het stappenplan (als de opdracht in maatjes uitgevoerd gaat worden)

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding op schrijfofdracht

vooruitblik - schrijfofdracht
- inleveren teamboekjes en teamwoordenboek
- team van de week

TEAMOPDRACHTEN: BETOOG

Doel: De leerlingen kunnen een betoog schrijven over het wel of niet mogen bespioneren van gewone burgers.

- 1. Zelfstandig lezen/voorlezen: blz. 139 t/m 150.**
- 2. Uitleg.** "Vandaag gaan jullie aan de slag met het betoog. Overleg nog even wie in jullie team wat gaat doen en schrijf dit op het formulier taakverdeling. Bedenk welke Tips & Tops jullie van de groep hebben gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht."
- tip** *Controleer of de opdracht goed begrepen is en of elke leerling weet wat 'een tegenargument weerleggen' is.*
- 3. Opdracht.** "Lees in het teamboekje de opdracht nog eens door en verdeel de taken. Help elkaar en maak de opdrachten helemaal af."
- tip** *Om te voorkomen dat de schrijver hard aan het werk is en de andere leerlingen steeds moeten wachten, kan ervoor gekozen worden het betoog in maatjes te laten schrijven. Laat het team wel dezelfde stelling innemen en samen argumenten verzinnen.*
- tijd** 50 minuten
klaar een extra tegenargument bedenken en deze weerleggen
/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**
- 4. Presentatie van het betoog.** "Jullie gaan nu het betoog presenteren. Overleg hoe jullie het betoog gaan presenteren en zorg ervoor dat iedereen antwoord kan geven op vragen van de groep."
- tijd** 10 minuten
- 5. Bespreken.** Laat de teams het betoog presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen aan de teams en laat de groep Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") voor de volgende week.
- tijd** 15 minuten
/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

TERUGBLIK OP VOORSPELLEN

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ze hebben opgedaan de voorspelling beoordelen en aanvullen.

- 1. Uitleg.** "We hebben het boek 'Spionage' nu uitgelezen. Met de dobbelsteen hebben we allerlei voorspellingen gedaan over het boek. Vandaag gaan we kijken of de voorspellingen zijn

uitgekomen. Het is natuurlijk helemaal niet raar dat ze soms ook niet uitkomen. De schrijver kan je bijvoorbeeld op een verkeerd been hebben gezet.”

GH
///

2. Opdracht. “We gaan eerst kijken naar de ‘voorkant’. We hebben voorspeld dat het boek gaat over (*vul aan wat het antwoord van de groep was*). Nu we het boek uit hebben gelezen weten we wat de inhoud van het boek was. Hebben we het juist voorspeld?” **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen.** “Dan gaan we nu kijken naar de illustraties. (*vul aan wat het antwoord van de groep was*). Klopt dit met wat we nu gelezen en gezien hebben?” **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen. Ga zo alle punten van de voorspelling langs en laat de teams overleggen welke argumenten ze hebben om iets te veranderen of de voorspelling zo te laten staan.**

GH
///

tip

Als leerlingen moeite hebben met het vinden van argumenten, model dan voorbeelden van argumenten op basis van aanwijzingen in het boek.

DDU
///

3. Afronding. “We hebben de voorspellingen aangepast met dat wat we nu weten over het boek. Voldeed dit boek aan je verwachtingen die je er voorafgaand over had?” **DDU. Geef kort tijd om na te denken te overleggen met maatje en geef dan een beurt.**

AFRONDING

1. Woorden van de week. “Deze week hebben jullie weer zelf woorden uit de tekst gehaald voor de woordmuur. Dit zijn de woorden die we in elk geval willen onthouden. Daarnaast hebben jullie zes woorden uitgekozen voor het teamwoordenboek. Dit kunnen toevallig dezelfde woorden zijn als de woorden die we samen hebben gekozen voor de woordmuur.”

2. Inleveren teamwoordenboek en teamboekje. “Het teamwoordenboek en het teamboekje leveren jullie vandaag in. Als ik het heb nagekeken, kunnen jullie er nog punten voor krijgen.”

GH
///

3. Terugblik. “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.”

Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Ieder team telt de punten op. Tijdens de volgende les kunnen hier nog de punten voor de teamopdrachten en het teamwoordenboek bij komen (indien nagekeken). Het team dat dan de meeste punten heeft is het ‘team van de week.’

3. Vooruitblik. “De volgende keer lezen we een nieuw boek.”

tip

Zet blz. 111 in als klaaropdracht, waarbij de teams zelf eigen codetaal kunnen maken. N.a.v. van blz. 117 kunnen leerlingen zelf een boodschap in morse-code schrijven.

Antwoorden teamboekje
LES 1-15

LES 1-5

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week (woordenboek)	
Opdracht 1	Per woord:
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) Voorbeeld: Doorspekken is dat je iets rijkelijk hebt toegevoegd.
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) Voorbeeld: iets rijkelijk toevoegen.
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) Voorbeeld: iets toevoegen.
Opdracht 2	Cirkels van overeenkomst en verschil (100 punten in totaal)
	Er is tenminste <u>één overeenkomst</u> genoemd en <u>twee verschillen</u> . Overeenkomsten bekokstoven en samenzweren: <ul style="list-style-type: none"> Bij beide doe je geheimzinnig. Bij beide maak je een plan. Verschillen tussen bekokstoven en samenzweren: <ul style="list-style-type: none"> Bekokstoven kun je alleen doen, samenzweren doe je met anderen. Als mensen samenzweren breken ze meestal een wet.
Opdracht 3	Uitdrukkingen en spreekwoorden (100 punten in totaal)
	<ul style="list-style-type: none"> De uitdrukking is helemaal opgeschreven. Het basiswoord klopt. De betekenis van de uitdrukking is in eigen woorden verteld. De betekenis van de uitdrukking wordt duidelijk weergegeven in een tekening. De tekening ziet er verzorgd uit. Bij de kraag vatten: iemand staande houden.
Opdracht 4	Per woord in het teamwoordenboek (max. 120 punten in totaal)
20 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit De betekenis is goed en duidelijk omschreven Het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
15 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit. De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit óf de betekenis is goed en duidelijk omschreven en het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
5 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden

Antwoorden bij de teamvragen – Samenvatten (max. 100 punten)	
Opdracht 1	Schrijf een samenvatting van wie James Bond is en wat hij deed.
<i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i> Een voorbeeld: James Bond is een verzinzel van de Britse schrijver Ian Flemming. Hij schreef twaalf boeken over James Bond van 1953 en tot hij stierf in 1964. James Bond, met zijn codenaam 007, is James Bond de meest bekende spion over de wereld. Hij vervult geheime opdrachten om het Verenigd Koninkrijk te beschermen tegen terroristen en andere vijanden. Hij werkt voor de SIS, de Secret Intelligence Service. De boeken van James Bond zijn verfilmd en het bekende liedje van de typerende basgitaar was al te horen in de eerste film. Ian Flemming heeft de verhalen over	

James Bond gebaseerd op de tijd waarin hij bij de inlichtingen-afdeling van de Britse zeemacht werkte. Veel mensen vinden de verhalen van James Bond leuk omdat hij spannende gadgets gebruikt, die 'Q' heeft uitgevonden.

Antwoorden bij de teamvragen – Samenvatten (max. 100 punten)

Opdracht 2	Lees de samenvatting van het Onderzoekersteam goed door. Arif, Mees, Nora en Sem hadden moeite om de belangrijkste woorden uit de tekst te halen. Waarom vonden ze dit? Welke tips zouden jullie het Onderzoekersteam geven?
-------------------	---

Ter beoordeling van de leerkracht.

Voorbeelden van antwoorden die de teams kunnen geven bij waarom het Onderzoekersteam het moeilijk vond deze samenvatting te schrijven:

- Er staat veel informatie in de tekst over MI6. Het is moeilijk om de hoofdzaken van de bijzaken te onderscheiden.
- Er staan veel Engelse woorden in de tekst.
- Er is nog weinig voorkennis over MI6.

Voorbeelden van tips aan het Onderzoekersteam:

- De informatie over dat de baas van MI6 'C' wordt genoemd eruit laten, dit is een bijzaak.
- De informatie over de groene inkt eruit laten. Het is een leuk weetje, maar ook bijzaak.
- Eventueel de informatie over de aanslag in 2000 eruit laten.
- De samenvatting korter maken.

Voorbeelden van tips aan het Onderzoekersteam:

- Er zit een goede opbouw in de samenvatting.
- De tekst is duidelijk, de hoofdzaken komen goed naar voren.

Antwoorden bij de teamvragen – Samenvatten (max. 100 punten)

Opdracht 3	Schrijf een samenvatting van wat de CIA is en wat zij doen.
-------------------	--

Ter beoordeling van de leerkracht.

Een voorbeeld:

De CIA is de spionagedienst van Amerika. Het is opgericht in 1947 en staat voor Central Intelligence Agency, dat betekent Centraal Inlichtingen-agentschap. De agenten die hier werken speuren over de hele wereld naar informatie die Amerika veilig houdt of machtiger kan maken. Ook kan de CIA geheime opdrachten uitvoeren in het buitenland, als de president hierom vraagt. Het hoofdkantoor van de CIA ligt in Langley, in de staat Virginia. De spionnen mogen niet zomaar mensen bespioneren en ook geen mensen vermoorden. De president van Amerika krijgt elke dag een 'dagelijkse samenvatting' van de nieuwste informatie van de CIA. Geclassificeerde geheimen worden gecodeerd opgeschreven, zodat zo weinig mogelijk mensen weten wat er in die documenten staat.

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten)

Opdracht 4	Leg in eigen woorden uit wat een diplomaat is en doet. Gebruik de studiewijzer 'mijn beroep is...'
-------------------	---

Ter beoordeling van de leerkracht.

Een voorbeeld:

- Wat doe ik: Een diplomaat onderhoudt relaties met andere landen. Ze vertegenwoordigen de (in dit geval) Nederlandse regering in het buitenland. De bekendste en hoogste diplomaat noem je een ambassadeur.
- Waar doe ik het: Diplomaten werken bij een ambassade in het buitenland.
- Hoe doe ik het: Een diplomaat zorgt voor een goede relatie tussen de Nederlandse regering en de regering van het andere land. Hij/zij zorgt ervoor dat hij/zij op de hoogte is van wat er in het land gebeurt. Als er een conflict of ramp is gebeurd, dan moet hij/zij ervoor zorgen dat Nederlanders veilig thuis kunnen komen.
- Bijzonderheden: Diplomaten worden beschermd door een recht dat 'diplomatieke onschendbaarheid' heet. Ze moeten taken kunnen uitvoeren zonder belemmeringen. Dat betekent dat ze zich wel aan de wet moeten houden, maar dat een regering een diplomaat niet onder druk mag zetten.

Antwoorden bij de schrijfoopdracht (max. 100 punten per opdracht)

100 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Alle stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Elk maatje had evenveel aandeel in het bedenken van de geheime boodschap. • De boodschap is in gebiedende wijs geschreven. • De opdracht is haalbaar en duurt niet te lang. • De opdracht is creatief gevonden.
-------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> De opdracht is na het opwarmen goed te lezen. Interpunctie is op de juiste manier gehanteerd. De woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
90 punten	<ul style="list-style-type: none"> De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. De boodschap is in gebiedende wijs geschreven. De opdracht is haalbaar en duurt niet te lang. De opdracht is na het opwarmen goed te lezen. Interpunctie is veelal op de juiste manier gehanteerd. De woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
80 punten	<ul style="list-style-type: none"> De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. De opdracht is haalbaar. De opdracht is na het opwarmen goed te lezen. Interpunctie is veelal op de juiste manier gehanteerd. De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.

LES 6-10

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week (woordenboek)	
Opdracht 1	Per woord:
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Alles wat met warmte te maken heeft noem je thermisch.</p>
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Alles wat met warmte te maken heeft.</p>
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) <p>Voorbeeld: Alles met warmte.</p>
Opdracht 2	Uitdrukkingen en spreekwoorden (100 punten in totaal)
	<ul style="list-style-type: none"> De uitdrukking is helemaal opgeschreven. Het basiswoord klopt. De betekenis van de uitdrukking is in eigen woorden verteld. De betekenis van de uitdrukking wordt duidelijk weergegeven in een tekening. De tekening ziet er verzorgd uit. <p>Met lede ogen aanzien: iets zien gebeuren dat helemaal niet leuk is (en er niks aan kunnen/willen doen).</p>
Opdracht 3	Hoort bij... want (100 punten in totaal)
	<p>De <u>landmacht</u> hoort bij Defensie omdat ze Nederland beschermen op het land.</p> <p>De <u>luchtmacht</u> hoort bij Defensie omdat ze Nederland beschermen in de lucht.</p> <p>De <u>marine</u> hoort bij Defensie omdat ze Nederland beschermen op en in de zee.</p>
Opdracht 4	Per woord in het teamwoordenboek (max. 120 punten in totaal)
20 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit De betekenis is goed en duidelijk omschreven Het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
15 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit. De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit óf de betekenis is goed en duidelijk omschreven en het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden

5 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
-----------------	---

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 1	Lees de discussie van het Onderzoekersteam over het woord ‘supertelelens’ (blz. 58). Wat vinden jullie van de samenwerking? Welke rollen hebben de verschillende teamleden?
Antwoord	<p><i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i></p> <p>Voorbeeld van tips en tops aan het Onderzoekersteam:</p> <p>Tops:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ze laten elkaar uitpraten. - Ze gebruiken strategieën om achter de betekenis te komen. - Ze kijken naar aanwijzingen in de tekst en op de afbeeldingen. - Ze stellen vragen aan elkaar. - Ze leggen hun antwoord uit aan elkaar. - Ze spreken elkaar aan op gedrag. - Sem geeft een compliment. <p>Tips:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aan Noor: Het werkt demotiverend voor iedereen als je steeds achterover hangt en zegt dat je geen zin hebt. - Aan Arif: Niet gelijk schreeuwen, maar Noor op een rustige manier aanspreken en uitleggen waarom iets niet leuk is.
Rol van Noor:	<ul style="list-style-type: none"> - Eerst storend aanwezig, maar herpakt zichzelf gelukkig nadat Sem haar aansprak op haar gedrag. - Vat het geheel goed samen.
Rol van Arif:	<ul style="list-style-type: none"> - Hij zet strategieën in om achter de betekenis te komen. - Reageert emotioneel op Noor.
Rol van Sem:	<ul style="list-style-type: none"> - Denkt goed mee. Zet ook strategieën in. - Reageert rustig op Noor. Probeert de sfeer goed te houden in het team. - Is schrijver van de dag/week.
Rol van Mees:	<ul style="list-style-type: none"> - Wil het graag goed doen, is serieus. - Zoekt aanwijzingen in de tekst en kijkt naar de illustratie.

Antwoorden bij de teamvragen – Vraag & antwoord (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 2	Leg kort uit wat elektromagnetische golven zijn.
Antwoord	<p><i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i></p> <p>Elektriciteit en magnetisme hangen met elkaar samen. Met elektriciteit kan je een magneet laten bewegen, en met magneten kan je elektrische stromen beïnvloeden en opwekken. Deze bewegende ladingen zenden golven uit - elektromagnetische golven - en verspreiden deze zich met de snelheid van het licht.</p>

Antwoorden bij de teamvragen – Samenvatten (max. 100 punten)	
Opdracht 3	Vat ‘Operatie Argo’ samen.
<p><i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i></p> <p>Een voorbeeld:</p> <p>In Iran, in 1979 en 1980, vielen Iraanse betogers de Amerikaanse Ambassade binnen om de Amerikanen van het leven te beroven. Zes mensen konden ontsnappen en doken onder. De taak aan geheim agent Tony Mendez om deze zes mensen het land uit te krijgen. Hij deed alsof hij een filmmaker was die in Iran de film ‘Argo’ op wilde nemen. Mendez had in vier dagen een vals filmbedrijf opgericht dat heel echt leek. Het lukte hem om de zes Amerikanen valse papieren en allerlei accessoires te geven die met de film te maken hadden. Het moest lijken alsof zij Canadezen waren die hielpen om de film te maken. Met vermommingen en de valse papieren is het gelukt om de Amerikanen een paar dagen later het land uit te krijgen.</p>	

Antwoorden bij de teamvragen – Samenvatten (max. 100 punten)	
Opdracht 4	Schrijf een samenvatting van wat de AIVD is en wat zij doen.
<i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i> Een voorbeeld: In Zoetermeer is in 2002 de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst opgericht in Nederland. Deze dienst heeft bijna 2000 medewerkers en die mogen in eigen en in andere landen spioneren. De medewerkers van de AIVD houden Nederland veilig door eventuele dreigingen en risico's in kaart te brengen. Dan bepalen ze of er actie op moet worden ondernomen.	

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 5	Leg in eigen woorden uit wat de schrijver bedoelt met 'De toverbal was na jaren kauwen eindelijk ingeslikt.'
Antwoord	<i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i> Voorbeeld: - 'Het team van CIA-spionnen droeg de codenaam Toverbal, genoemd naar de moeilijk te kauwen snoepjes' – blz. 79. - 'Het duurde wel veel langer, nog bijna tien jaar, om Osama Bin Laden te vinden en te doden. Dat bleek veel moeilijker dan gedacht.' – blz. 81 - 'De toverbal was na jaren kauwen, eindelijk ingeslikt.' betekent dat het een lastige en lange operatie was. Maar met de dood van Bin Laden was operatie Toverbal eindelijk afgelopen.

Antwoorden bij de schrijfoopdracht (max. 100 punten per opdracht)	
100 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Alle stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Elk teamlid/maatje had evenveel aandeel in het schrijven/citeren van de brief. • De adressen staan vermeld. • Er is een woonplaats en een datum genoemd. • Er is een onderwerp genoemd. • Er staat een geschikte aanhef. • Er is een pakkende openingszin bedacht. • Er worden drie redenen gegeven waarom de AIVD de leerlingen aan moet nemen. • Deze redenen zijn goed beargumenteerd. • De brief is op een gepaste wijze afgesloten. • Er is regelmatig gebruik gemaakt van signaalwoorden. • De toon van de brief is zakelijk. • Interpunctie is op de juiste manier gehanteerd. • De woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
90 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Elk teamlid/maatje had evenveel aandeel in het schrijven/citeren van de brief. • De adressen staan vermeld. • Er is een woonplaats en een datum genoemd. • Er is een onderwerp genoemd. • Er staat een geschikte aanhef. • Er worden twee redenen gegeven waarom de AIVD de leerlingen aan moet nemen. • De brief is op een gepaste wijze afgesloten. • Er is regelmatig gebruik gemaakt van signaalwoorden. • De toon van de brief is zakelijk. • Interpunctie is veelal op de juiste manier gehanteerd. • De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
80 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Elk teamlid/maatje had evenveel aandeel in het schrijven/citeren van de brief. • De adressen staan vermeld. • Er is een woonplaats en een datum genoemd. • Er is een onderwerp genoemd. • Er staat een geschikte aanhef.

	<ul style="list-style-type: none"> • Er worden twee redenen gegeven waarom de AIVD de leerlingen aan moet nemen. • De brief is op een gepaste wijze afgesloten. • De toon van de brief is veelal zakelijk. • Interpunctie is veelal op de juiste manier gehanteerd. • De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven. De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
--	--

LES 11-15

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week (woordenboek)	
Opdracht 1	Per woord:
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Als je meer details vertelt, breng je nuance aan.</p>
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Meer details vertellen.</p>
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) <p>Voorbeeld: Details.</p>
Opdracht 2	Uitdrukkingen en spreekwoorden (100 punten in totaal)
	<ul style="list-style-type: none"> • De uitdrukking is helemaal opgeschreven. • Het basiswoord klopt. • De betekenis van de uitdrukking is in eigen woorden verteld. • De betekenis van de uitdrukking wordt duidelijk weergegeven in een tekening. • De tekening ziet er verzorgd uit. <p>Bij de neus nemen: Iemand voor de gek houden.</p>
Opdracht 3	Per woord in het teamwoordenboek (max. 120 punten in totaal)
20 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit • De betekenis is goed en duidelijk omschreven • Het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
15 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit. • De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit óf de betekenis is goed en duidelijk omschreven en het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
5 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
Opdracht 4	Per teamwoordbon
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord)
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord)
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis)

Antwoorden bij de teamvragen – Vraag & antwoord (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 1	Leg uit waarom spionnen in 2003 hun tipgever 'Effectbal' noemden.
Antwoord	<p><i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i></p> <p>Mogelijke antwoorden en aanwijzingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het is een term uit honkbal, waarbij je de bal met effect naar de slagman werpt (blz. 106). - De leugens van de tipgever hadden een immense gevolgen, Amerikaanse, Britse en andere soldaten vielen Irak binnen. De dictator werd afgezet en vermoord (blz. 105). - (Zelf: Bij een oorlog vallen ook veel onschuldige slachtoffers.) <p>Is dit een moeilijke of een makkelijke vraag? Waarom vinden jullie dat?</p> <p><i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i></p> <p>Mogelijk antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het is een moeilijke vraag, je moet zelf nadenken waarom de spionnen de tipgever naar een honkbalterm genoemd hebben.
Opdracht 2	Bedenk een opzoek- en een nadenkvraag bij het hoofdstuk 'Kabaal in het hotel.'
Antwoord	<p><i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i></p> <p>Mogelijke opzoekvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe reageerden de hotelgasten toen ze de gemaskerde mannen zagen? - Waarom was de minister van Buitenlandse zaken woest? <p>Mogelijke nadenkvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat dacht de hoteldirecteur toen er gemaskerde mannen uit de lift sprongen? - Hoe voelde hij zich toen hij hoorde dat het om een oefening ging? - Hoe zou jij je voelen als...
Opdracht 3	Geef twee voorbeelden waarom codebrekers zo belangrijk waren tijdens verschillende oorlogen.
Antwoord	<p><i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i></p> <p>Mogelijke antwoorden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tijdens de Eerste Wereldoorlog koos Mexico er toch voor om – samen met Amerika - tegen Duitsland te vechten. De Amerikanen wisten ze over te halen na het onderscheppen van een gecodeerde telegram. - Tijdens de Tweede Wereldoorlog kraakten de Amerikaanse zeemacht codes van de Japanse vijand om zo sterker te staan. - Codebrekers konden geheime berichten van de Duitsers meelesen, een belangrijke troef om de oorlog te winnen.
Opdracht 4	Ontcijfer de codes en vertel hoe jullie dit opgelost hebben.
Oplossingen	<p><i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Opdracht gericht op samenwerken. - Niet spieken bij de oplossing. <p>Code 1: De letters van het alfabet en het alfabet achterstevoren onder elkaar leggen (A=Z, B=Y, C=X, enz.)</p> <p>Code 2: Steeds de derde/zesde/negende/twaafde/enz. letter omcirkelen.</p> <p>Code 3: Morse-code, zie internet.</p>
Opdracht 5	Beschrijf wat de taken van de marine waren tijdens oorlogen en wat nu de taken zijn van de marine.
	<p><i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i></p> <p><u>Taken van de marine tijdens de oorlogen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Spioneren onder water (blz. 127). - Geheime wapens vervoeren (blz. 127). - Telefoonkabels afluisteren die op de zeebodem lagen (duikers moesten elke maand terugzwemmen om de opnamebanden te verwisselen, blz. 129). <p><u>Taken van de marine nu (Wikikids en bijv. het filmpje op YouTube van de Koninklijke Marine):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zeeën veilig houden door piraten te verjagen. - Handelsschepen (vrije zee) beschermen.

	<ul style="list-style-type: none"> - Legers naar andere landen brengen. - Sommige landen gebruiken de marine om andere landen aan te vallen vanaf zee of zeeslagen uit te vechten (Nederland niet). - Mijnen (uit de oorlog) lokaliseren en bestrijden. - Rust creëren in instabiele gebieden (buitenland). - Illegale handel (drugs) onderscheppen.
--	---

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 6	De leerlingen kunnen in eigen woorden uit wat de schrijver bedoelt met 'En tijdens de Koude Oorlog speelden Amerikaanse en Russische spionnen een echt kat-en-muisspel onder water...'
Antwoord	<p><i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i></p> <p>Voorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Met kat-en-muisspel wordt bedoeld dat de Amerikanen en de Russen achter elkaar aan zitten, dat ze elkaar proberen te bespioneren (blz. 127). Zo kunnen ze erachter komen wat de plannen van de ander zijn en het eventueel kunnen beïnvloeden of stopzetten.

Antwoorden bij de schrijfoopdracht (max. 100 punten per opdracht)	
100 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Alle stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Elk teamlid had evenveel aandeel in het bedenken van de argumenten. • Elk teamlid legde zijn/haar idee uit. • Elk teamlid stelde vragen om de argumenten te verduidelijken. • Het is duidelijk of het team het eens of oneens is met de stelling. • Er worden in ieder geval twee argumenten genoemd om de stelling te onderbouwen. • De argumenten zijn juist en gaan over de stelling. • Het tegenargument is relevant. • Het tegenargument wordt sterk weerlegd. • In de inleiding wordt aangegeven of de leerlingen het eens of oneens met de stelling zijn. • Ieder argument heeft een eigen alinea. • In de conclusie staat een korte samenvatting, en er worden geen nieuwe argumenten benoemd. • Er is gebruik gemaakt van signaalwoorden. • Interpunctie is op de juiste manier gehanteerd. • De woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
90 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Elk teamlid had evenveel aandeel in het bedenken van de argumenten. • Elk teamlid legde zijn/haar idee uit. • Elk teamlid stelde vragen om de argumenten te verduidelijken. • Het is duidelijk of het team het eens of oneens is met de stelling. • Er worden in ieder geval twee argumenten genoemd om de stelling te onderbouwen. • Het tegenargument is redelijk relevant. • Het tegenargument wordt weerlegd. • In de inleiding wordt aangegeven of de leerlingen het eens of oneens met de stelling zijn. • Ieder argument heeft een eigen alinea. • In de conclusie staat een korte samenvatting, en er worden geen nieuwe argumenten benoemd. • Er is gebruik gemaakt van een paar signaalwoorden. • Interpunctie is veelal op de juiste manier gehanteerd. • De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
80 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Elk teamlid had evenveel aandeel in het bedenken van de argumenten. • Elk teamlid legde zijn/haar idee uit. • Elk teamlid stelde vragen om de argumenten te verduidelijken. • Het is duidelijk of het team het eens of oneens is met de stelling.

	<ul style="list-style-type: none"> • Er worden in ieder geval twee argumenten genoemd om de stelling te onderbouwen. • Er is geprobeerd het tegenargument te weerleggen. • Het betoog is ingedeeld in alinea's. • Er is een conclusie aanwezig. • Er zijn tenminste twee signaalwoorden gebruikt. • Interpunctie is veelal op de juiste manier gehanteerd. • De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
--	--

Antwoorden toetsen
Les 1-15

ANTWOORDEN TOETS LES 4

'Spionage' – Lars Bové

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	B
	2	A
	3	C
	4	De gevangen spionnen konden vluchten (en keerden weer terug naar Engeland).
	5	'René en de andere spionnen moesten zo veel mogelijk te weten komen over de Duitse legerstroepen in Frankrijk.'
WS	6	Ter beoordeling van de leerkracht.
	7	Ter beoordeling van de leerkracht.
	8	Ter beoordeling van de leerkracht.
	9	C
	10	A

ANTWOORDEN TOETS LES 9

'Spionage' – Lars Bové

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	D
	2	A
	3	C
	4	Functie 3. In de tekst staat: 'Wie verklapte alles?' Blake was een mol voor de Russen. In de tekst staat 'hun mol'. 'Hun' verwijst naar de Russen.
	5	Ter beoordeling van de leerkracht. Door met illustraties te werken wordt het verhaal nog duidelijker. Het kan ook geschreven zijn om de lezer te vermaken.
WS	6	Ter beoordeling van de leerkracht.
	7	Ter beoordeling van de leerkracht.
	8	Ter beoordeling van de leerkracht.
	9	A
	10	D

ANTWOORDEN TOETS LES 14

'Spionage' – Lars Bové

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	C
	2	D
	3	D
	4	In de meeste gevallen die ze onderzochten, bleek er niets aan de hand te zijn. Maar ze konden niet altijd uitsluiten dat er echt geen sprake was van een vliegende schotel...
	5	Het woordje 'dat' verwijst naar het bespioneren van alle communicatiemiddelen tussen mensen over de hele wereld.
WS	6	Ter beoordeling van de leerkracht.
	7	Ter beoordeling van de leerkracht.
	8	Ter beoordeling van de leerkracht.
	9	B
	10	C

Disclaimer

De inhoud van deze leerkrachthandleiding is het werk van Success for All - Nederland medewerkers van het GION, Rijksuniversiteit Groningen. De inhoud hiervan is vertrouwelijk en mag alleen gebruikt worden door scholen die toestemming hebben vanuit Success for All - Nederland om met het programma te werken.
